

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ
СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР

Број: 19
07-02-20 год.
БЕОГРАД

МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ
И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
н/р министру Бранку Ружићу
БЕОГРАД

**Предмет: Право запослених у установама образовања на накнаду
за долазак и одлазак са рада**

Овим путем обраћамо Вам се у име Синдиката образовања Србије, Београд, Дечанска бр. 14/VI у вези са проблемом остваривања права запослених на накнаду трошкова одласка и доласка рада.

Наиме, одредбом члана 189., ставом 1., тачком б) Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да се у буџету јединице локалне самоуправе обезбеђују средства за превоз запослених.

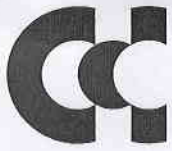
Запослени у основним, средњим школама и домовима ученика остварују право на долазак и одлазак са рада у складу са Законом о раду и Посебним колективним уговором за запослене у основним, средњим школама и домовима ученика. Дакле, накнада за долазак и одлазак са рада запосленом припада у складу са наведеним прописима.

Одредбом чл.118. ,става 1. тачке 1) Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014,13/2017 одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење) је прописано да „Запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз“.

Одредбом чл.26.ст.1.и ст.2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл.гласник РС“, бр.21/2015, 16/18 и 8/19), а прописано је да: „Запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски) која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз. Уколико је перонска карта услов коришћења превоза, сматра се да је иста саставни део трошкова превоза. На захтев запосленог послодавац је дужан да запосленом обезбеди месечну карту за долазак и одлазак са рада, уколико није обезбедио сопствени превоз“.

Напомињемо да су горе цитираним прописима, критеријуми за одређивање висине накнаде за долазак на рад и одлазак са рада прописани, те да одлука органа јединице локалне самоуправе којом се изнова утврђују, ревидирају и мењају исти, није извор права и није у складу са одредбама Устава РС (у неколико одлука Уставног суда такве одлуке су до сада оглашене неуставним, као нпр. и у одлуци Уставног суда Републике Србије IУо-63/2016 од 16.03.2017.)

Даље наводимо, да је одредбама чл.18.ст.1.тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана прописано следеће: „Не плаћа се порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу накнаде документованих трошкова превоза за долазак и одлазак са рада – до висине цене месечне превозне карте у јавном саобраћају, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 3.914,00 динара месечно“.

11000 Београд, Дечанска 14/VI, тел/факс 011/3233-229, ж.р. 325-9500600027429-19; www.sind-obr.org.rs

Горе цитираним прописом уређује се дакле питање када ће послодавац на примања запослених плаћати порез а када не, односно услови под којима ће послодавац бити ослобођен плаћања пореза на примања, у шта спада накнада сада документованих трошкова превоза и то до износа 3.914,00 динара.

Посебно истичемо да су актуелни ставови досадашње судске праксе највиших судских инстанци на територији Републике Србије ишли у прилог томе да накнада за долазак и одлазак са рада припада свим запосленима, без обзира да ли запослени иде на посао пешке, аутомобилом или користи јавни превоз.

Из наведених разлога цитирамо део образложења пресуде Врховног касационог суда Рев.2 680/2016 од 19.05.2016.године: „Поштујући наведене одредбе закона и Посебног колективног уговора, правилно закључује другостепени суда да тужилац основано захтева исплату накнаде за долазак и одлазак са рада за спорни период потраживања. Ово право тужиоцу је као запосленом код туженог било утврђено цитираном одредбом члана 118.става 1.тачка 1. Закона о раду, као и цитираном одредбом члана 25. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, право на накнаду трошкова није условљено растојањем од места пребивалишта до радног места, као ни одређеном категоријом болести запосленог, следи да право на накнаду трошкова превоза припада свим запосленима, односно и онима који не користе јавни саобраћај, већ од куће до радног места долазе сопственим атуомбилном или пешице. Поред тога, остваривање овог права није условљено ни обавезом запосленог да се посебним захтевом обрати туженој ради признавања трошкова превоза, јер ни та обавеза није прописана ни законом ни Посебним колективним уговором, а ни Уговором о раду, па се у конкретном случају непосредно имају применити одредбе закона и наведеног Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика“.

Из наведеног произилази да се променио Закон о порезу на докходак грађана по коме је сада послодавац за документоване трошкове превоза запослених за долазак и одлазак са рада, ослобођен плаћања пореза до износа 3.914,00 динара али се није променио ниједа пропис који запосленима гарантује исплату наведених трошкова. Дакле јасно је да важећи прописи нису укинули право на исплату наведених трошкова, па ће свако поступање послодавца којим се запосленом ускраћује ово право или условљава достављањем документованих трошкова превоза бити супротно закону, и запослени ће у таквим случајевима бити принуђени да своја права остваре на суду.

Због свега напред наведеног, захтевамо од Вас као ресорног министарства које је преко јединица локалних самоуправа у обавези да финансира трошкове превоза запослених у установама образовања и васпитања, да дате препоруку или упутство јединицама локалне самоуправе, да не могу накнаду за одлазак и долазак са рада запослених условљавати произвољним критеријумима из својих одлука као и правдањем документовањем истих. У противном уколико послодавци буду и даље условљавали запослене захтевима за достављање фискалних рачуна и потписивањем својеврсних изјава о удаљености места становања од посла и о начину доласка и одласка са рада како би им надокнадили трошкове одласка и доласка са рада, ризикују да инцирају покретање великог броја судских поступака и направе далеко веће трошкове за буџет у односу на трошкове пореза на примања запослених по основу накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада.

